

## Ploštice (Heteroptera) údolí řeky Bílá Ostravice (Moravskoslezské Beskydy)

### True Bugs (Heteroptera) of the Bílá Ostravice River Valley (Moravskoslezské Beskydy Mts)

Magdaléna ROHÁČOVÁ

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, CZ-738 01 Frýdek-Místek  
e-mail: magdalena.rohacova@muzeumbeskyd.com

**Keywords:** faunistics, redlist, marsh, gravel bar, northeastern Moravia, Czech Republic

**Abstract.** In 2014 the Heteroptera community of habitats along the Bílá Ostravice River (left source of the Ostravice River) were investigated. In total, 110 species of Heteroptera were identified in the collected material. Among 13 investigated habitats, the highest species diversity was found on the former timber depots and open marshes. However, the most valuable habitats there were open marshes, where the most species important from faunistic point of view and species of the Czech Redlist were collected (*Acompus rufipes*, *Calocoris alpestris*, *Dictyla lupuli*, *Eurygaster austriaca*, *Grypocoris sexguttatus*, *Jalla dumosa*, *Pachybrachius luridus* and *Plesiodema pinetella*). Two critically endangered species were recorded on river gravel bars (*Macrosaldula scotica* and *Cryptostemma alienum*).

## ÚVOD

V roce 2014 zahájily přírodovědný úsek Muzea Beskyd a útvar přírodních věd Muzea Těšínska několikaletý průzkum řeky Ostravice s cílem dokumentovat biotu řeky a jejího okolí. V závislosti na profesní specializaci je průzkum zaměřen na obratlovce, entomofaunu vybraných skupin hmyzu, houby, mechorosty a cévnaté rostliny. V průběhu průzkumu je pořizována i fotodokumentace zkoumaného území, která je uložena ve fotoarchívech Muzea Beskyd a Muzea Těšínska. Zároveň byla vytvořena databáze bibliografických přírodovědných údajů týkajících se toku Ostravice, která je průběžně doplňována.

Řeka Ostravice je jednou z nejvýznamnějších řek severní Moravy, a to jak z přírodovědného hlediska, tak z hlediska historického, kdy se řeka již před rokem 1109 stala na více než dvě století státní hranicí mezi českým přemyslovským státem a slezským opolským knížectvím, po roce 1327 pak byla jen zemskou hranicí mezi Moravou a Slezskem (LINHART 1915).

Z přírodovědného hlediska je Ostravice významná tím, že úsek řeky od hranice Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Beskydy po přítok říčky Olešná v Paskově (ř. km 15,475–41,836) je vyhlášen za Evropsky významnou lokalitu (CZ0813462) Řeka Ostravice. Je součástí evropské soustavy Natura 2000, předmětem ochrany je jednak vranka obecná (*Cottus gobio* L.) a jednak ekosystémy 3220 – Alpínské řeky a bylinná vegetace podél jejich břehů a 3240 – Alpínské řeky a jejich dřevinná vegetace s vrbou šedou (*Salix elaeagnos* Scop.) (ANONYMUS 2010). Na toku řeky se nachází Přírodní památka (PP) Koryto řeky Ostravice, která chrání tektonický kontakt příkrovu slezské a podslézské jednotky. K ochraně byl navržen i krátký úsek toku s menšími peřejemi, výchozy sedimentů podslézské jednotky (paleogénní pískovce strážského typu s pískovcovými koulemi), výchozy sedimentů slezské jednotky (vyvěřeliny těšinitové asociace) a šterkovou lavicí v k. ú. Baška (SKUPIEN 2005), území však dosud nebylo vyhlášeno za chráněné.

Zdrojnicemi řeky Ostravice jsou Bílá a Černá Ostravice, po jejich soutoku u Starých Hamer řeka teče severním směrem a v Ostravě ústí do řeky Odry. Celková délka toku

je 65,1 km, na toku je vybudována cca 6 km dlouhá vodárenská nádrž Šance. Horní část toku je součástí CHKO Beskydy. Řeka je postupně součástí Beskydského, Podbeskydského a Ostravského bioregionu (CULEK 1996). Podrobnou charakteristiku přírodních poměrů řeky Ostravice podávají BUČEK et al. (2000–2011).

První etapa průzkumu byla věnována levé zdrojnici řeky – Bílé Ostravici, a to od pramenné oblasti až po soutok s pravou zdrojnicí – Černou Ostravicí. Výsledky průzkumu obratlovců zaznamenaných podél Bílé Ostravice již publikovaly JANOVÁ & GLOMBOVÁ (2015), které zde zaznamenaly poměrně vysokou diverzitu vertebratofauny s řadou druhů uvedených v Červeném seznamu obratlovců ČR. Tento příspěvek předkládá výsledky průzkumu věnovaného fauně ploštic údolí Bílé Ostravice. Kromě ploštic byla při sběru entomologického materiálu věnována pozornost také ekologicky významným skupinám brouků – střevlíkovitým a nosatcovitým, výsledky budou zpracovány v samostatných příspěvcích.

Z rešerší publikovaných i nepublikovaných faunistických entomologických dat z oblasti Ostravice vyplývá, že průzkumné práce a publikované články se týkají střední a dolní části toku Ostravice, případně Černé Ostravice. Bílé Ostravici nebyla zatím (zcela neopodstatněně) věnována pozornost entomologů.

## CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Bílá Ostravice je považována za pramennou řeku toku Ostravice. Pramení v lesním rašeliništi poblíž moravskoslovenského pomezí u samoty Hlavatá (k. ú. Bílá) v nadmořské výšce 720 m. Několik drobných potůčků rašeliniště se spojuje v jeden potok, který má až po Bedřichův splav charakter bystřiny, víceméně zahloubené do podkladu a zastíněné okolním břehovým a lesním porostem. Pod splavem má tok spíše již charakter říčky, místy i bez zastínění, po přítoku Velké Smradlavy jde o řeku. Délka toku je po ústí do Černé Ostravice (v nadmořské výšce 525 m n. m.) 9,8 km, celý tok leží ve faunistickém čtverci 6576. Klimaticky je řeka součástí chladné oblasti CH 6, 7 (QUITT 1971).

Z hlediska regionálně fytogeografického členění se jedná o fytogeografický obvod Karpatské oreofytikum (NEUHÄUSLOVÁ et al. 1998). V pramenné části povodí převládají geobiocenózy 5. jedlobukového vegetačního stupně, geobiocenózy 4. bukového vegetačního stupně se vyskytují pouze v dolních částech svahů (BUČEK et al. 2000–2011). Geologické podloží horního toku Bílé Ostravice není jednotvárné – v horním toku jej tvoří svrchněkřídové (cenoman–maastricht) pestré a zčásti vápnité jílovce s podřadnými pískovci, níže pramenné oblasti řeka protéká svrchněkřídovými (maastricht) pískovci, jílovci a slepenci, od Mezivodí, kde řekou přechází hranice mezi magurskou a krosněnskou geologickou jednotkou, Bílá Ostravice střídavě protéká svrchněkřídovými (campan) pískovci, jílovci a slepenci a třetihorními (paleogén), zčásti vápnitými pestrými jílovci a pískovci (ANONYMUS s.d.a). Právě v této střední části řeka vytváří četné peřeje s výchozy hornin. Rozsáhlejší šterkové lavice byly v době průzkumu na Bílé Ostravici pouze dvě – obě vznikly v průběhu přívalových dešťů v roce 2014, a to při ústí do Bedřichova splavu a v oblasti pod Roztržemi.

Pokud jde o půdní typy povodí Bílé Ostravice, v těsné blízkosti toku od prameniště až po Bedřichův splav je jako dominantní jednotka mapován glej modální. Dále od toku přechází na levém břehu v pseudoglej modální a na pravém břehu v kambizem oglejenou mezobazickou. Od Bedřichova splavu je těsně podél toku až po vtok potoka Slaná glej fluvický, od soutoku s Velkou Smradlavou až po ústí do Černé Ostravice jde o fluvizem modální (ANONYMUS s.d.b).

## METODIKA

Bílá Ostravice byla prozkoumána v celém úseku, od prameniště až po soutok s pravou zdrojnicí – Černou Ostravicí, a to v průběhu vegetační sezóny 2014. Některé biotopy byly prozkoumány opakovaně ve stejném roce nebo v letech 2015 a 2016. Příroda podél Bílé Ostravice je diferencována v řadu různých biotopů, každý byl zkoumán zvlášť. Šlo o tyto biotopy:

1. **Rašeliniště a rašelinné loučky.** Na horním toku řeky byla zkoumána dvě rozsáhlejší rašeliniště: v pramenné oblasti Bílé Ostravice a rašeliniště mezi Bedřichovým splavem a Bumbálským potokem pod kopcem Okrouhlice. V horní třetině toku se nacházely také četné malé svahové rašelinné loučky na prameništích. V poměrně sporém bylinném patru nejčastěji rostly sitiny *Juncus* spp., místy ostrice *Carex* spp., starček Fuchsův

- Senecio ovatus* (G. Gaertn., B. Mey. et Scherb.) Willd., blatouch bahenní *Caltha palustris* L., třtina *Calamagrostis* sp., případně přeslička *Equisetum* spp. a další.
2. **Zastíněné lesní mokřady** s hustým zapojeným porostem a většinou dominantní skřipinou lesní *Scirpus sylvaticus* L. s příměsí dalších druhů (*Caltha palustris*, omějem tuhým *Aconitum firmum* Rchb., *Juncus* spp., *Equisetum* sp., tužebníkem jilmovým *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim., škardou bahenní *Crepis paludosa* (L.) Moench., borůvkou *Vaccinium myrtillus* L., kapradinami Pteridophyta, případně také pomměnkami *Myosotis* spp., devětisilem *Petasites* sp., *Senecio ovatus*, ostružiníkem *Rubus fruticosus* agg. a lipnicí hajní *Poa nemoralis* L.). Na nejvlhčích místech rostly také svízele bahenní *Galium palustre* L., kuklík potoční *Geum rivale* L. a bahnička *Eleocharis* sp.
  3. **Otevřené mokřady** měly buď vysloveně luční, nebo křovinný charakter. Na složení luk s poměrně pestrým složením se podílely zejména ostřice, místy sítiny a další druhy trav (Poaceae) a bylin jako kohoutek luční *Lychnis flos-cuculi* (L.) Clairv., vstavače *Orchis* spp., *Galium palustre*, hrachor bahenní *Lathyrus palustris* L., *Equisetum* spp., mochna nátržník *Potentilla erecta* (L.) Rauschel., pcháč potoční *Cirsium rivulare* (Jacq.) All., víkev *Vicia* sp., pryskyřník prudký *Ranunculus acris* L., *Myosotis* spp., štirovník bažinný *Lotus uliginosus* Schkuhr., místy (zejména na lučních okrajích) máta *Mentha* sp., bršlice kozí noha *Aegopodium podagraria* L., kopřivy *Urtica* spp. Neluční porosty zahrnovaly zejména vyšší rostliny v hustém až velmi hustém zápoji jako *Scirpus sylvaticus*, *Filipendula ulmaria*, nálet vrb *Salix* spp., kozlík dvoudomý *Valeriana dioica* L., svízele přítula *Galium aparine* L., krablice *Chaerophyllum* sp., místy také orobinec širokolistý *Typha latifolia* L., silenka dvoudomá *Silene dioica* (L.) Clairv., při kontaktu s lesem i kýchavice bílá *Veratrum album* L., atd.
  4. **Porosty podél lesních cest** byly v zastíněných lokalitách tvořeny zejména druhy jako čisteček lesní *Stachys sylvatica* L., *Mentha* sp., konopice sličná *Galeopsis speciosa* Mill., *Senecio ovatus*, pcháč bahenní *Cirsium palustre* (L.) Scop., *Filipendula ulmaria*, *Urtica* sp., *Silene dioica*, v nejvlhčích místech i *Carex* a *Juncus* spp. Na světlínách kolem lesních cest rostly zejména sadec konopáč *Eupatorium cannabinum* L., vratič obecný *Tanacetum vulgare* L., pcháč rolní *Cirsium arvense* (L.) Scop., komonice bílá *Melilotus albus* Med., třezalka *Hypericum* sp., jetel zvrhlý *Trifolium hybridum* L., *Mentha* sp., vrbina obecná *Lysimachia vulgaris* L. a různé druhy trav.
  5. **Lesní podrost** byl druhově chudý, většinou byl tvořen brusnicí borůvkou *Vaccinium myrtillus* L., *Senecio ovatus*, různými druhy kapradin, místy souvislejším porostem *Rubus fruticosus* agg. nebo *Poa nemoralis*, případně i s vtroušeným šřavelem kyselým *Oxalis acetosella* L. či kopytníkem evropským *Asarum europaeum* L. nebo hořcem tolitovitým *Gentiana asclepiadea* L. Na vlhčích místech rostly také *Petasites* sp., šalvěj lepkavá *Salvia glutinosa* L., *Galeopsis speciosa*, *Equisetum* spp., *Aegopodium podagraria*, *Urtica* spp., nebo krablice chlupatá *Chaerophyllum hirsutum* L.
  6. **Sušší louky** na lesních pasekách byly porostlé trávami, zejména *Poa nemoralis* nebo třtinou křovištní *Calamagrostis epigeios* (L.) Roth., místy se vyskytoval ostružiník *Rubus fruticosus* agg. Někteří louky byly druhově pestřejší, a kromě různých druhů trav zde byly zastoupeny např. *Potentilla erecta*, *Lysimachia vulgaris*, zvonek rozkladitý *Campanula patula* L., víkev ptačí *Vicia cracca* L., hvozdík kartouzek *Dianthus carthusianorum* L., strdivka *Melica* sp., pryskyřník prudký *Ranunculus acer*, místy v depresích *Myosotis* sp., *Juncus* spp., *Carex* spp. ad. Na sušších vyvýšených místech dominovala smilka tuhá *Nardus stricta* L.
  7. **Bylinný břehový porost** měl jiné složení na horním úzkém a zastíněném toku a jiné ve více otevřených částech středního a dolního toku. V horním toku podél pramenných stružek převládaly *Caltha palustris*, mokřýš střídavolistý *Chrysosplenium alternifolium* L., kozlík celolistý *Valeriana simplicifolia* (Rchb.) Kabath, kýchavice bílá *Veratrum album* L. a mechy a játrovky, níže pak v místech rozlivu toku i orobinec širokolistý *Typha latifolia* L., řeřišnice luční *Cardamine pratensis* L. Níže na středním toku byly v zastíněných vlhčích částech zaznamenány *Petasites* sp., *Chaerophyllum hirsutum*, *Geum rivale*, *Cirsium palustre*, *Myosotis* spp., *Urtica* spp., *Mentha* sp., v sušších zastíněných místech pak *Poa nemoralis*, pryšec mandloňovitý *Euphorbia amygdaloides* L., *Senecio ovatus*, *Vaccinium myrtillus*, věsenka nachová *Prenanthes purpurea* L., žluťucha orlíčkolistá *Thalictrum aquilegifolium* L., *Aconitum firmum*, Pteridophyta, *Rubus* sp. Pro otevřené části dolního toku byly zaznamenány také udatna lesní *Aruncus vulgaris* L., *Crepis paludosa*, vrbovka *Epilobium* sp., *Filipendula ulmaria*, Poaceae, náprstník velkokvětý *Digitalis grandiflora* Miller, *Salvia glutinosa* L., třezalka *Hypericum* sp., šťovík *Rumex* sp., kakost smrdutý *Geranium robertianum* L., případně i rozsáhlejší porost chraстice rákosovité *Phalaris arundinacea* L. Ve střední části obce Bílá byl břehový porost pravidelně kosen a nebyl proto zkoumán.
  8. **Dřeviny kolem vodoteče** byly poměrně monotónního složení – nejčastějšími dřevinami (mimo lesního porostu se smrkem ztepilým *Picea abies* (L.) H. Karst.) byly olše šedá *Alnus incana* (L.) Moench., olše lepkavá *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. a různé druhy vrb, nejčastěji vrba popelavá *Salix cinerea* L. a vrba jiva *S. caprea* L., ostružiníky *Rubus* spp., ojedinele růže převislá *Rosa pendulina* L.

9. **Sjezdovky** – v bezprostředním okolí Bílé Ostravice se nacházejí dvě velká lyžařská střediska – na Mezivodí a v centru obce. Porosty na sjezdovkách zahrnovaly podmáčené části, kdy zejména v odvodňovacích příčných stružkách rostly pásy s *Juncus* sp., případně i *Scirpus sylvaticus*, smilkové porosty dominovaly v suchých částech, s místy vtroušenými druhy *Potentilla erecta*, světlík *Euphrasia* sp., kokrhel *Rhinanthus* sp., černohlávek obecný *Prunella vulgaris* L., na ruderalizovaných místech dominovaly *Tanacetum vulgare* a *Mentha* sp.
10. **Bývalé skládky dřeva** s mokřadním i suchým porostem. V mokřích porostech, které byly zejména kolem louží ve vyjetých kolejkách od těžké mechanizace, rostly kromě trav také *Juncus* spp., *Mentha* sp., *Galium palustre*, *Filipendula ulmaria*, *Cirsium palustre*, *Lotus uliginosus*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Aegopodium podagraria*, *Urtica* sp., *Equisteum* sp. Sušší porosty zahrnovaly různé druhy jetelů *Trifolium* spp., *Prunella vulgaris*, *Calamagrostis epigeios*, Poaceae, podběl lékařský *Tussilago farfara* L., *Hypericum* sp., řebříček obecný *Achillea millefolium* L., *Potentilla erecta*, *Lotus corniculatus*, bedrník větší *Pimpinella major* (L.) Huds., *Tanacetum vulgare*, *Melilotus albus*, kontryhel *Alchemilla* sp., atd.
11. **Štěrkové lavice** byly zpočátku bez porostu, v následujícím roce (2015) začaly rychle zarůstat různými druhy rostlin – zejména barborkou obecnou *Barbarea vulgaris* R. Br., méně *Tanacetum vulgare*, šťovíkem *Rumex* sp., diviznou *Verbascum* sp., jitrocelem *Plantago* sp. a dalšími rostlinnými druhy.
12. **Vodní povrch** zahrnoval povrch stojatých vod (louží a jediné větší nádrže – Bedřichova klauzu) a povrch samotného toku.
13. **Pískovcový lom.** Před soutokem s Černou Ostravicí je zarůstající lom (550 m n. m.), kde se těží už jen výjimečně. Lom zarůstá zejména v terénních depresích hlavně sítinami a na okrajích porůstá zejména jetelem plazivým *Trifolium repens* L., *Tussilago farfara*, pryskyřníky *Ranunculus* spp., nálety *Alnus glutinosa*, ostrčicí rusou *Carex flava* L., rozrazilily *Veronica* spp., janovcem metlatým *Cytisus scoparius* (L.) Link a místy rozsáhlejším porostem lipnice (*Poa* sp.).

Entomologický materiál ploštic byl sbírán několika standardními sběrovými metodami: metodou smyků, oklepů dřevin, individuálním sběrem a metodou prosevu rašeliníku (*Sphagnum* spp.). Individuální sběr byl využit při sběru ploštic exhaustorem zejména pod kameny na štěrkových lavicích a cedníkem na povrchu louží a klauzů.

Dokladový materiál, pro který platí leg. et det. M. Roháčová, je uložen ve sbírkovém fondu Muzea Beskyd Frýdek-Místek. Nomenklatura taxonů Heteroptera je uvedena podle katalogů AUKEMA & RIEGER (1995, 1996, 1999, 2001, 2006) a AUKEMA et al. (2013).

## VÝSLEDKY

V průběhu průzkumu byl získán rozsáhlý dokladový materiál ploštic povodí Bílé Ostravice. Analyzovaný materiál s téměř 5 000 ks zahrnoval 110 druhů ze 17 čeledí. Přehled druhů na jednotlivých biotopech je v tab. 1. Ačkoliv v nasbíraném materiálu tvořily určitý podíl i nymfy, v tab. 1 jsou uvedeny jen určené druhy dospělých jedinců. Materiál nymf je hodnocen jen okrajově v textu této kapitoly.

Z Bílé, jejímž katastrem Bílá Ostravice protéká, je známo jen několik nálezů ploštic, většinou bez bližšího určení. Např. DOBŠÍK (1982) z Bílé uvádí prýšcovku *Dicranocephalus medius* (s velkou pravděpodobností nešlo o žádný z biotopů v údolí Bílé Ostravice). STEHLÍK (1987) dále uvádí kněžici ostrorohou *Picromerus bidens* (Bílá – Kavalčanky), STEHLÍK & VAVŘÍNOVÁ (1997) šachorovku ostrčicovou *Cymus glandicolor* (Bílá – osada Salajka) a STEHLÍK & VAVŘÍNOVÁ (1998) pozemku kopřivovou *Scolopostethus thomsoni* (Bílá). Kromě *Dicranocephalus medius* byly druhy potvrzeny i při průzkumu v údolí Bílé Ostravice.

Faunu ploštic kolem Bílé Ostravice lze charakterizovat jako typickou podhorskou faunu s prvky horských poloh (zejména v zastíněném chladném okolí samotného toku), ale také s prvky teplomilnými (výskyt na prosluněných vlhkých i sušších plochách – louky a částečně lesní cesty). Horské prvky jsou zastoupeny druhy s boreomontánním rozšířením, případně s typicky lesními druhy, které se vyskytují ve vyšších polohách (*Calocoris alpestris*, *Grypocoris sexguttatus*, *Lygus wagneri*, *Nithecus jacobaeae*, *Phytocoris intricatus*, *Stenodema holsata*); termo-, případně i xerotermofilní prvky jsou naopak

zastoupeny mediteránními druhy nebo druhy, které preferují výslunné teplé polohy a jsou běžné spíše v jižnějších částech Evropy (*Coptosoma scutellatum*, *Cymus melanocephalus*, *Eurygaster austriaca*, *Jalla dumosa*, *Liorhysus hyalinus*, *Nysius senecionis*).

Vzhledem k charakteru zkoumaného území zahrnuje společenstvo ploštic jak druhy vlhkomilné, tak druhy suchomilné nebo druhy k vlhkosti indiferentní.

Zachovalost přírodního prostředí dokládá malý počet typických ubikvistních euryvalentních druhů – např. klopuška chlupatá *Lygus rugulipennis* byla nečetně zaznamenána jen na ruderálním biotopu v prostoru skládky dřeva a na porostu na sjezdovce, v nízké početnosti se vyskytovaly i kněžice chlupatá *Dolycoris baccarum*, hladěnka hajní *Anthocoris nemorum*, *Trigonotylus caelestialium* (biotopy viz tab. 1). Četnější výskyt byl zaznamenán u klopušek druhů *Lygus pratensis*, *Stenotus binotatus* nebo *Plagiognathus arbustorum*, k poměrně častým patřila také lovcice *Nabis rugosus* (tab. 1). Tento druh lovcice a klopuška ostruhatá *Stenodema calcarata* se jako jediné dva druhy vyskytovaly téměř na všech biotopech (11 z 13), *Stenodema calcarata* je však druh typicky hygrofilní (WACHMANN et al. 2004) a nelze jej jednoznačně hodnotit jako ubikvistní.

Největší druhová diverzita byla zjištěna na biotopu skládek dřeva (kde se prolínala mokřadní vegetace a vegetace suchého charakteru) a na otevřených mokřadních plochách s poměrně pestrým rostlinným krytem. Z hlediska biodiverzity jsou však cennějšími právě mokřadní otevřené biotopy, kde bylo zaznamenáno nejvíce faunisticky významných druhů.

Nejchudší druhové spektrum ploštic bylo kromě povrchů vod zjištěno v podrostu lesních porostů kolem Bílé Ostravice a na štěrkových lavicích, kde v době sběru teprve probíhala raná fáze sukcese. Štěrkové lavice však z hlediska ochránářského patří u nás k nejohroženějším biotopům.

## 1. Rašeliniště a rašelinné loučky

Na rašeliništích a rašelinných loučkách převládali oligofágové *Cymus aurescens* (skřípina lesní) a zejména *Stenodema holsata* (trávy) – nad 10 %, menším podílem byly zastoupeny další oligofágové *Cymus glandicolor*, *Stenodema calcarata* a polyfágové *Lygocoris pabulinus* a *Lygus wagneri* (5–10%). Značný podíl tvořily i nymfy rodu *Palomena* (téměř 5 %), ačkoliv dospělci nebyli již v podrostu zastoupeni. Zhruba polovina ze 17 druhů jsou hygrofilové. Druhem s výraznou afinitou k rašeliníkům je vlhkomilná rašelinatka rudohlavá *Hebrus ruficeps* (zjištěna prosevem rašeliníku, pouze však v pramenném, převážně zastíněném rašeliništi). K významnějším faunistickým nálezům rašelinných biotopů patří vlhkomilné druhy *Cymus melanocephalus* (ojedinělý nález v rozsáhlejší otevřené rašelinné pánvi pod Okrouhlicí) a *Grypocoris sexguttatus* (nález na jedné z malých rašelinných louček).

## 2. Lesní mokřady

Nejpočetnějšími druhy (nad 10 %) zastíněných lesních mokřadů byly mezi 17 zaznamenanými druhy gramínikol *Stenodema holsata* a dravá *Nabis brevis*, následované méně početnými a většinou potravně nespécializovanými druhy *Berytinus minor* (v mokřém porostu kolem Bedřichova splavu), hladěnkou *Anthocoris nemorum* (v ostatních lesních mokřadech) a klopuškami *Grypocoris sexguttatus*, *Calocoris alpestris*, *Macrolophus rubi* a *Stenodema calcarata* (2–5 %). V podrostu v době sběru kulminoval i výskyt nymf rodu *Calocoris* (téměř 10 %). Jen cca jedna třetina druhů patří k hygrofilům, většina druhů jsou typicky lesní druhy nebo druhy vyhledávající zastíněné lokality. Z hlediska faunistického je významný výskyt klopušek *Calocoris alpestris* a *Grypocoris sexguttatus*.

### 3. Otevřené mokřady

Otevřené prosluněné mokřady se vyskytovaly buď jako husté vyšší až křovinaté porosty nebo ostřicové louky, většinou pestrého složení. V rámci údolí Bílé Ostravice představují nejčinnější biotop s vysokou diverzitou. Z 57 druhů otevřených mokřadů tvořili více než 10% podíl *Cymus aurescens* a *Stenodema holsata*, s mírnou početní převahou na ostřicových loukách. Z méně početných druhů (5–10 %) se *Nabis limbatus* rovnoměrně vyskytoval v obou formacích, zatímco *Lygocoris pabulinus* byl nejčastějším druhem mokřých porostů s vysokou vegetací. Vysoký podíl ve sběru na vyšší mokřadní formaci představoval materiál nymf rodu *Dicyphus* (přes 11 %). Pouze na této formaci bylo zaznamenáno 15 druhů (*Anthocoris nemorum*, *Apolygus lucorum*, *Dicyphus globulifer* a *D. pallidus*, *Dolycoris baccarum*, *Eurygaster testudinaria*, *Eysarcoris fabricii*, *Charagochilus gyllenhalii*, *Jalla dumosa*, *Lygocoris pabulinus*, *Nithecus jacobaeae*, *Orthops campestris*, *Scolopostethus thomsoni*, *Stygnocoris rusticus* a *Trigonotylus caelestialium*). Více než třetina většinou typicky lučních druhů byla naopak zaznamenána pouze na ostřicových loukách (*Acompus rufipes*, *Berytinus minor*, *Calocoris alpestris*, *Closterotomus fulvomaculatus*, *Cymus glandicolor*, *Dictyla lupuli*, *Drymus sylvaticus*, *Eurygaster austriaca*, *Gastrodes grossipes*, *Lygus pratensis*, *Nabis flavomarginatus* a *N. pseudoferus*, *Neottiglossa pusilla*, *Notostira erratica*, *Orius minutus*, *Pachybrachius luridus*, *Psallus ambiguus*, *Plesiodema pinetella*, *Stenodema calcarata* a *Strongylocoris leucocephalus*). Několik druhů se vyskytlo na loukách i ve vyšší mokřadní formaci, na druhé straně u obou formací bylo zaznamenáno několik druhů pro ně netypických a pravděpodobně se náhodně vyskytujících – arborikolní druhy na loukách (např. *Closterotomus fulvomaculatus*, *Psallus ambiguus*, *Plesiodema pinetella*, *Orius minutus*) a naopak luční druhy na vyšší vegetaci (např. *Nithecus jacobaeae*, *Eurygaster testudinaria*, *Charagochilus gyllenhalii*, či *Trigonotylus caelestialium*). Z velmi početného druhového spektra představují značný podíl druhy faunisticky významné: *Acompus rufipes*, *Calocoris alpestris*, *Cymus melanocephalus*, *Dictyla lupuli*, *Eurygaster austriaca*, *Grypocoris sexguttatus*, *Jalla dumosa*, *Pachybrachius luridus* a *Plesiodema pinetella*. K hygrofilním druhům je řazeno jen 12 druhů (21 %), značnou část druhového zastoupení představují luční a arborikolní druhy.

### 4. Porosty podél lesních cest

Podél lesních cest se vyskytovalo 32 druhů. Jelikož převažovaly vlhčí porosty, často s mátou, byla nejpočetněji zaznamenaným druhem (více než 10 %) klopuška *Europiella alpina*, s potravní vazbou na máty. Z dalších druhů (5–10% početnost) to byly klopušky *Stenodema calcarata* a *S. holsata*, *Nabis rugosus*, případně i stínomilný *Dicyphus pallidus* (kolem 4 %). Na sušších místech byla poměrně často vázána na vratič klopuška *Megalocoleus tanacetii* a na trávy klopuška *Lopus decolor*. Faunisticky důležitější nálezy byly zaznamenány mezi zbývajícími druhy, které se vyskytovaly ojediněle: *Macrotylus solitarius* a *Rhopalus maculatus*.

### 5. Lesní podrost

Přímo úměrně druhově chudému podrostu lesních porostů v bezprostředním okolí Bílé Ostravice odpovídalo i chudé druhové zastoupení ploštic (10 druhů). Absolutní početní převaha byla charakteristická pro typickou lesní klopušku *Stenodema holsata* (téměř polovina zjištěného počtu) a na kapradiny vázanou klopušku *Monalocoris filicis* (9 %). Kromě klopušek rodu *Dicyphus* s ojedinělým výskytem (*Dicyphus pallidus* a *D. constrictus*) se ostatní druhy vyskytovaly víceméně stejnoměrně (cca 3–4 %). Faunisticky významná je přítomnost druhu *Grypocoris sexguttatus*.

## 6. Sušší louky

Kolem Bílé Ostravice se vyskytovaly poměrně zřídka, a to většinou na slunných lesních pasekách nebo na okrajích mokřých luk, takže do jejich entomofauny ve velké míře pronikaly vlhkomilné druhy, jako *Stenodema calcarata*. Kromě ní zastupují vlhkomilné druhy ještě lovčice *Nabis flavomarginatus* a *N. limbatus*. Na lesních otevřených pasekách byl charakteristický mnohdy až masový výskyt další klopšky *Stenotus binotatus*, početně doprovázené druhy *Stenodema holsata* a *Lopus decolor*. Na obou typech sušších ploch se vyskytovala zejména lovčice *Nabis brevis* (kolem 4% početnosti). Žádný ze 17 zjištěných druhů není faunisticky významný.

## 7. Břehový porost

Některé z 28 druhů břehového porostu se vyskytovaly jen v chladnějším horním toku, kde měla Bílá Ostravice charakter úzkého zastíněného potoka a kde bylo zaznamenáno nejméně druhů (9). Jde o hygromily nebo chladnomilné druhy *Phytocoris intricatus*, *Calocoris alpestris*, *Liocoris tripustulatus*, *Cymus glandicolor*, přičemž k chladnomilným patří první dva druhy. Pouze na dolním toku (celkem 13 druhů) byly zaznamenány zejména kněžice – *Carpocoris purpureipennis*, *Pentatoma rufipes* a *Picromerus bidens*, z klopškovitých pak *Dicyphus constrictus* a *Orthonotus rufifrons*. Nejvíce druhů bylo zaznamenáno na toku středním (19 druhů), z nich byly následující druhy zaznamenány jen na střední části toku: *Adelphocoris seticornis*, *Calocoris affinis*, *Dicyphus pallidus*, *Megaloceroea recticornis*, *Macrolophus pygmaeus*, *Monalocoris filicis*, *Physatocheila costata*, *Plagiognathus arbustorum* a *Europiella alpina*. Více než třetina druhů patří k hygromilům. Podobně jako na mokřadech tvořily nymfy rodu *Dicyphus* vysoký podíl v nasbíraném materiálu (20 %). Z hlediska faunistického stojí za zmínku výskyt klopšek *Calocoris alpestris*, *Grypocoris sexguttatus* a *Phytocoris intricatus*.

## 8. Dřeviny

Sběry na dřevinách nebyly hodnoceny kvantitativně, na horním toku byly plošnice nalézány jen velmi ojediněle a nečetně (2 druhy – *Phytocoris intricatus* a *Pinalitus rubricatus*). Četnější byl výskyt na středním a dolním toku, a to zejména na listnatých dřevinách (*Pentatoma rufipes*, *Blepharidopterus angulatus*, *Pilophorus clavatus*, *Anthocoris nemorum*, *Physatocheila costata*, *Palomena prasina*, *Psallus salicis*, *Orius majusculus* a hlavně *O. minutus*), což odpovídá i bionomii uvedených druhů. Na smrku byly v této části toku potvrzeny identické druhy (*Phytocoris intricatus* a *Pinalitus rubricatus*). Z dřevin byly sklepany také tři druhy typické pro bylinné patro: *Stenodema holsata*, *S. calcarata* a *Trigonotylus caelestialium*. Celkem se na dřevinách vyskytovalo 14 druhů ploštic. Arborikolní druhy byly někdy nacházeny i v bylinném, případně keřovém patře některých biotopů – nejvíce v břehovém porostu (*Palomena prasina*, *Pentatoma rufipes*, *Physatocheila costata*, *Phytocoris intricatus*), na otevřených mokřadech (*Closterotomus fulvomaculatus*, *Gastrodes grossipes* a *Plesiodesma pinetella*), na skládkách dřeva (*Blepharidopterus angulatus*, *Closterotomus fulvomaculatus* a *Kleidocerys resedae*) a na bylinném porostu sjezdovek (*Palomena prasina*). *Phytocoris intricatus* je faunisticky významným nálezem.

## 9. Sjezdovky

Rostlinný porost těchto otevřených a velkých ploch sjezdovek měl mozaikovitý charakter (smilkový porost, porost sítin v odvodňovacích stružkách, porost ruderálního charakteru na kraji sjezdovek, část plochy měla charakter mezofilní louky). Celkem bylo na obou sjezdovkách zaznamenáno 33 druhů sucho- i vlhkomilných ploštic. Mezi cenózami obou sjezdovek byly minimální druhové rozdíly. Na obou lokalitách dominovaly

*Stenodema calcarata* a *Cymus aurescens* (13–20 %), přičemž příbuzná šáchorovka ostřicová *Cymus glandicolor* byla zaznamenána jen ojediněle. Vysoký početní podíl (5–7 %) představovaly další plošnice – *Lygus pratensis*, *L. wagneri*, *Stenodema holsata*, *Nabis rugosus*, *Notostira erratica* a méně pak *Rhopalus maculatus* (kolem 2 %). Z ostatních druhů ploštic vyskytujících se v nízké početnosti (1–3 ks) byl pozoruhodný výskyt vroubenkovek *Liorhysus hyalinus* a *Rhopalus maculatus*. *Rhopalus maculatus* spolu s šáchorovkami rodu *Cymus* a klopuškou *Dicyphus pallidus* zastupuje vlhkomilné druhy.

#### 10. Skládky dřeva

představovaly pozoruhodný biotop z hlediska výskytu ploštic. Výsledkem průzkumu prolínajících se mokřadních i sušších, pestrých rostlinných formací, bylo také velmi pestré složení cenózy ploštic s vysokou diverzitou (57 druhů) zahrnující rovnoměrně hygromily i xerofily a také ve vztahu k vlhkosti biotopu intermediární druhy. Z vlhkomilných druhů dosáhly nejvyšších hodnot početnosti (více než 10 %) *Stenodema calcarata*, 4–8 % pak *Europiella alpina* a *Cymus aurescens*. Na druhé straně tohoto parametru dominoval *Lopus decolor* (cca 13 %), méně početně pak *Nithecus jacobaeae*, *Plagiognathus chrysanthemi* a *Halticus apterus* (cca 2–4 %). Vlhkostně indiferentní *Plagiognathus arbustorum* dosáhl téměř 6% podílu. K významnějším nálezům patří *Coptosoma scutellata*, *Cymus melanocephalus* a *Tingis ampliata*.

#### 11. Štěrkové lavice

byly zpočátku bez porostu, v následujícím roce (2015) začaly rychle zarůstat různými druhy rostlin. Sběr na samotné štěrkové lavici probíhal většinou individuálně. Zatímco v prvním roce vzniku lavice byla pod kameny velmi ojediněle nalezena křehuška *Cryptostemma alienum*, v dalším roce byla četnější a lavice byly početně osídleny také velkými pobřežnicemi *Macrosaldula scotica* a méně malým druhem *Saldula saltatoria*. Pod trsy rostlin a na rostlinách se v dalším roce vyskytovalo více druhů, přičemž nejčastějším druhem sporého bylinného porostu lavice byla kněžice *Eurydema dominulus* – zřejmě ve spojitosti s pravděpodobnou živnou rostlinou *Barbarea vulgaris*. V místě, kde lavice navazovala na okolní porost, byla cenóza druhově odlišná a zahrnovala klopušky rodu *Stenodema* (*S. laevigata*, *S. calcarata*, *S. holsata*) a *Nabis rugosus*. Významné nálezy z 10 zaznamenaných druhů představují dva druhy specializované na štěrkové lavice, *Macrosaldula scotica* a *Cryptostemma alienum*.

#### 12. Povrch louží, potoků a klausů

Na povrchu stojatých vod byli zjištěni výlučně zástupci rodu *Gerris*, přičemž na hladině Bedřichova klausu šlo o bruslačku *Gerris lacustris* a na povrchu drobnějších stojatých vod (louže) o bruslařku *Gerris gibbifer*. Tato data jsou v souladu s biologii těchto druhů (WRÓBLEWSKI 1980). Hladinatky druhu *Velia caprai* žily hojně až masově na klidnějších a zastíněných úsecích toku Bílé Ostravice, *Velia saulii* byla ojediněle nalezena v dolní části toku Bílé Ostravice.

#### 13. Pískovcový lom

Nálet zarůstajícího pískovcového lomu (13 nalezených druhů) byl jako antropogenní biotop osídlen zejména euryekními druhy, přičemž zejména *Europiella artemisiae* patří k častým druhům ruderalů. Nejpočetnějším vlhkomilným druhem byla klopuška hnědožlutá (*Leptopterna dolabrata*) a ze suchomilných druhů klopuška *Lopus decolor*. Ojedinělý nález šáchorovky *Cymus melanocephalus* představuje nejzajímavější nález v lomu.

Srovnat cenózy ploštic zjištěné na jednotlivých biotopech podél Bílé Ostravice s podobnými průzkumy či poznatky prezentovanými podle biotopů z jiných moravských



pohoří lze jen v omezené míře, např. s průzkumem STEHLÍKA (1952) v Hrubém Jeseníku a ŠTYSE (1959) v Rychlebských horách. Na rozdíl od průzumu Bílé Ostravice jde jednak o pohoří Českého masivu a jednak o průzkum celých pohoří a také odlišných biotopů (biochorů) a tím i cenóz jiného složení. Přesto jsou některé poznatky srovnatelných biotopů shodné – např. STEHLÍK (1952) uvádí jako nejhojnější druhy v horních tocích říček Hrubého Jeseníku klopušky *Lygocoris pabulinus*, *Bryocoris pteridis* a *Stenodema holsata*. To v plné míře platí i pro cenózu břehového porostu Bílé Ostravice, která vlastně představuje jako celek horní tok řeky Ostravice. V práci ŠTYSE (1959) je srovnatelná fauna hygrofilních formací, konkrétně jejich travnatých porostů, kdy se tamní fauna s jedinou výjimkou (*Myrmus miriformis*) vyskytovala i na mokřadních lučních porostech kolem Bílé Ostravice. Konstatování ŠTYSE (1959) týkající se výskytu šáchorovek rodu *Cymus* v Rychlebských horách (absence *Cymus claviculus*, nález *C. melanocephalus* pouze ve dvou exemplářích a obecně také hojný výskyt *C. aurescens* a *C. glandicolor*) rovněž platí pro mokřady s *Juncus* a *Carex* kolem Bílé Ostravice.

Výskyt *C. claviculus* je obecně v Beskydech velmi řídký, může však jít o nevhodný způsob sběru; LEDVINKA (1971) uvádí jako její živnou rostlinu *Juncus buffonius* a tvrdí, že tato šáchorovka na rozdíl od zbývajících tří druhů rodu nesaje na semenech, nýbrž na stoncích nízko nad zemí.

Řada druhů, které byly v povodí Bílé Ostravice zaznamenány, patří k faunisticky významným druhům, případně k druhům, jejichž výskyt stojí za zmínku. Mnoho z nich je také součástí Červeného seznamu bezobratlých ČR (KMENT & VILÍMOVÁ 2005). Faunisticky významnější druhy jsou komentovány níže.



Tab. 1. Pokračování  
Tab. 1. Continuation

Druh (Species)	1. <i>Sphagnum</i> a raselinište	<i>Sphagnum</i> spp. and peatlands	2. lesní mokřady	forest marshes	3. otevřené mokřady	open marshes	4. lesní cesty	forest tracks	5. lesní podrost	forest undergrowth	6. sušší louky	drier meadows	7. břehový porost	bank growth	8. dřeviny	trees	9. sjezdovky	ski slopes	10. skládky dřeva	timber depots	11. sítěřkové lavice	gravel bars	12. povrch vody	water surface	13. písčkovcový lom	sandstone quarry
<i>Adelphocoris seticornis</i> (Fabricius, 1775)			•										•													
<i>Apolygus limbatus</i> (Fallén, 1807)														•												
<i>Apolygus lucorum</i> (Meyer-Dür, 1843)						•									•L											
<i>Blepharidopterus angulatus</i> (Fallén, 1807)															•L											
<i>Bryocoris (Bryocoris) pteridis</i> (Fallén, 1807)									•																	
<i>Calocoris affinis</i> (Herrich-Schaeffer, 1835)		•							•																	
<i>Calocoris alpestris</i> (Meyer-Dür, 1843)																										
<i>Capsus ater</i> (Linnaeus, 1758)																										
<i>Closterotomus fulvomaaculatus</i> (De Geer, 1773)																										
<i>Criocoris crassicornis</i> (Hahn, 1834)																										
<i>Dicyphus (Dicyphus) constrictus constrictus</i> (Boheman, 1852)																										
<i>Dicyphus (Brachyceroea) globulifer</i> (Fallén, 1829)																										
<i>Dicyphus (Dicyphus) pallidus</i> (Herrich-Schaeffer, 1836)																										
<i>Europtiella alpina</i> (Reuter, 1875)																										
<i>Europtiella artemisiae</i> (Becker, 1864)																										
<i>Globiceps (Kelidocoris) flavomaaculatus</i> (Fabricius, 1794)																										
<i>Grypocoris (Lophyromiris) sexguttatus</i> (Fabricius, 1777)																										
<i>Halticus apterus apterus</i> (Linnaeus, 1758)																										
<i>Charagochilus (Charagochilus) gyllenhalii</i> (Fallén, 1807)																										

Tab. 1. Pokračování  
Tab. 1. Continuation

Druh (Species)	1. <i>Sphagnum</i> a raselinisté <i>Sphagnum</i> spp. and peatlands	2. lesní mokřady forest marshes	3. otevřené mokřady open marshes	4. lesní cesty forest tracks	5. lesní podrost forest undergrowth	6. sušší louky drier meadows	7. břehový porost bank growth	8. dřeviny trees	9. sjezdovky ski slopes	10. skládky dřeva timber depots	11. sítěkové lavice gravel bars	12. povrch vody water surface	13. pískovcový lom sandstone quarry
<i>Chlamydatum (Euattus) pulicarius</i> (Fallén, 1807)										•			
<i>Leptopterna dolabrata</i> (Linnaeus, 1758)		•	•	•						•			
<i>Liocoris tripustulatus</i> (Fabricius, 1781)							•						
<i>Lopus decolor</i> (Fallén, 1807)						•				•			
<i>Lygocoris (Lygocoris) pabulinus</i> (Linnaeus, 1761)		•	•	•	•								•
<i>Lygus pratensis</i> (Linnaeus, 1758)						•			•				
<i>Lygus rugulipennis</i> Poppius, 1911									•				
<i>Lygus wagneri</i> Remane, 1955				•					•				
<i>Macrolophus pygmaeus</i> (Rambur, 1839)													
<i>Macrolophus rubi</i> Woodroffe, 1957							•						
<i>Macropytus (Alloeonycha) solitarius</i> (Meyer-Dür, 1843)		•	•	•									
<i>Mecomma (Mecomma) ambulans ambulans</i> (Fallén, 1807)													
<i>Megaloceroea recticornis</i> (Geoffroy, 1785)			•							•			
<i>Megalocoleus tanacetii</i> (Fallén, 1807)			•	•					•				
<i>Monalocoris (Monalocoris) filicis</i> (Linnaeus, 1758)		•	•	•	•				•				
<i>Notostira erratica</i> (Linnaeus, 1758)		•	•	•					•				
<i>Orthocephalus coriaceus</i> (Fabricius, 1777)										•			
<i>Orthonotus rufifrons</i> (Fallén, 1807)													
<i>Orthops (Orthops) campestris</i> (Linnaeus, 1758)			•										

Tab. 1. Pokračování  
Tab. 1. Continuation

Druh (Species)	1. <i>Sphagnum</i> a raselinisté <i>Sphagnum</i> spp. and peatlands	2. lesní mokřady forest marshes	3. otevřené mokřady open marshes	4. lesní cesty forest tracks	5. lesní podrost forest undergrowth	6. sušší louky drier meadows	7. břečňový porost bank growth	8. dřeviny trees	9. sjezdovky ski slopes	10. skládky dřeva timber depots	11. sítkové lavice gravel bars	12. povrch vody water surface	13. pískovcový lom sandstone quarry
<i>Orthops (Orthops) kalmii</i> (Linnaeus, 1758)													
<i>Phytocoris (Phytocoris) intricatus</i> Flor, 1861							•	•J					
<i>Pilophorus clavatus</i> (Linnaeus, 1767)								•L					
<i>Pinaitus rubricatus</i> (Fallén, 1807)								•J					
<i>Plagiognathus (Plagiognathus) arbustorum</i> (Fabricius, 1794)			•	•						•			•
<i>Plagiognathus (Plagiognathus) chrysanthemii</i> (Wolff, 1804)			•	•		•			•	•			•
<i>Plesiodema pinetella</i> (Zetterstedt, 1828)			•										
<i>Psallus (Mesopsallus) ambiguus</i> (Fallén, 1807)			•										
<i>Psallus (Psallus) salicis</i> (Kirschbaum, 1856)								•L					
<i>Stenodema (Brachystira) calcarata</i> (Fallén, 1807)	•	•	•	•		•	•	•J	•	•			•
<i>Stenodema (Stenodema) holsata</i> (Fabricius, 1787)	•	•	•	•	•	•	•	•J	•	•			
<i>Stenodema (Stenodema) laevigata</i> (Linnaeus, 1758)		•	•	•					•	•			
<i>Stenotus binotatus</i> (Fabricius, 1794)			•	•									
<i>Strongylocoris leucocephalus</i> (Linnaeus, 1758)			•							•			
<i>Trigonoryllus caelestialium</i> (Kirkaldy, 1902)			•			•		•J					
<b>Čeled' Nabidae</b>													
<i>Nabis (Nabis) brevis</i> brevis Scholz, 1847		•	•										
<i>Nabis (Nabicula) flavomarginatus</i> (Scholz, 1847)	•		•	•									•

Tab. 1. Pokračování  
Tab. 1. Continuation

Druh (Species)	1. <i>Sphagnum</i> a raselinizace <i>Sphagnum</i> spp. and peatlands	2. lesní mokřady forest marshes	3. otevřené mokřady open marshes	4. lesní cesty forest tracks	5. lesní podrost forest undergrowth	6. sušší louky drier meadows	7. břehový porost bank growth	8. dřeviny trees	9. sjezdovky ski slopes	10. skládky dřeva timber depots	11. sítěrkové lavice gravel bars	12. povrch vody water surface	13. pískovcový lom sandstone quarry
<i>Nabis (Dolichonabis) limbatus</i> Dahlbom, 1851	•								•				•
<i>Nabis (Nabis) pseudoferus pseudoferus</i> Remane, 1949		•								•			
<i>Nabis (Nabis) rugosus</i> (Linnaeus, 1758)		•	•	•					•	•			•
<b>Čeled' Anthocoridae</b>													
<i>Anthocoris nemorum</i> (Linnaeus, 1761)		•		•				•L					
<i>Orius (Heterorius) majusculus</i> (Reuter, 1879)								•L					
<i>Orius (Heterorius) minutus</i> (Linnaeus, 1758)			•					•L		•			
<i>Orius (Orius) niger</i> (Wolff, 1811)				•						•			
<b>Lyaeidae</b>													
<i>Kleidocerys resedae</i> (Panzer, 1797)										•			
<i>Nithecus jacobaeae</i> (Schilling, 1829)				•						•			
<i>Nysius senecionis senecionis</i> (Schilling, 1829)			•										
<b>Čeled' Cymidae</b>													
<i>Cymus aurescens</i> Distant, 1883		•		•									
<i>Cymus glandicolor</i> Hahn, 1832		•											
<i>Cymus melanocephalus</i> Fieber, 1861													•
<b>Čeled' Rhyparochromidae</b>													
<i>Acompus rufipes</i> (Wolff, 1804)													

Tab. 1. Pokračování  
Tab. 1. Continuation

Druh (Species)	1. <i>Sphagnum</i> a rašeliniště	<i>Sphagnum</i> spp. and peatlands	2. lesní mokřady	forest marshes	3. otevřené mokřady	open marshes	4. lesní cesty	forest tracks	5. lesní podrost	forest undergrowth	6. sušší louky	drier meadows	7. břežový porost	bank growth	8. dřeviny	trees	9. sjezdovky	ski slopes	10. skládky dřeva	timber deposits	11. stěrkové lavice	gravel bars	12. povrch vody	water surface	13. pískovcový lom	sandstone quarry	
<i>Drymus (Sylvadrymus) sylvaticus</i> (Fabricius, 1775)																											
<i>Gastrodes abietum</i> Bergröth, 1914																											
<i>Gastrodes grossipes grossipes</i> (De Geer, 1773)																											
<i>Pachybrachius luridus</i> Hahn, 1826																											
<i>Stygnocoris rusticus</i> (Fallén, 1807)																											
<i>Stygnocoris sabulosus</i> (Schilling, 1829)																											
<i>Scolopostethus thomsoni</i> Reuter, 1875																											
<b>Čeled' Berytidae</b>																											
<i>Berytinus (Berytinus) clavipes</i> (Fabricius, 1775)																											
<i>Berytinus (Berytinus) minor minor</i> (Herrich-Schaeffer, 1835)																											
<b>Čeled' Rhopalidae</b>																											
<i>Corizus hyoscyami hyoscyami</i> (Linnaeus, 1758)																											
<i>Liorhyssus hyalinus</i> (Fabricius, 1794)																											
<i>Rhopalus (Aeschymtelus) maculatus</i> (Fieber, 1837)																											
<i>Rhopalus (Rhopalus) parumpunctatus</i> Schilling, 1829																											
<i>Stictopleurus abutilon</i> (Rossi, 1790)																											
<i>Stictopleurus crassicornis</i> (Linnaeus, 1758)																											
<i>Stictopleurus punctatovenosus</i> (Goeze, 1778)																											





## Faunisticky významné druhy

### *Acompus rufipes* (Rhyparochromidae):

Holopalearktický druh vázaný na kozlíky (*Valeriana officinalis* L., *V. dioica* L., případně *V. sambucifolia* J. C. Mikan), na jejichž květech dospělci kladou vajíčka a na nichž se vyvíjejí nymfy (STEHLÍK & VAVŘINOVÁ 1998). Tito autoři našli ploštičku kozlíkovou jednak na rašeliništích, rašelinných a zamokřených loukách, na březích rybníků, v bažinách, na březích řek a menších toků a jednak také na stepních biotopech v blízkosti vod a také v nejteplejších vápencových lokalitách v Pavlovských vrších. Vyhledává vlhčí zastíněná místa, může se ale vyskytovat také na sušších biotopech (WACHMANN et al. 2007). Nalezen v pramenné oblasti Bílé Ostravice ve vlhkém a vysokém hustém porostu s *Valeriana officinalis* L. V ČR je tento stenofág řazen k druhům **zranitelným** (KMENT & VILÍMOVÁ 2005).

### *Calocoris alpestris* (Miridae):

Evropský druh vyskytující se boreomontánně od severní Skandinávie a Britských ostrovů po Alpy a Karpaty, kde žije jen lokálně a nehojně. Osídluje mikroklimaticky vlhčí a většinou částečně zastíněné plochy (WACHMANN et al. 2004). Jde o polyfágní druh, který byl v Beskydech dosud nalezen jen na 5 lokalitách (Přírodní rezervace (PR) Smrk – ROHÁČOVÁ 2001a; Kozí hřbety nad Morávkou a v údolí potoka Kamenitého u Horní Lomné – ROHÁČOVÁ, nepublikováno; PR Podgrůň – ROHÁČOVÁ 2014; Národní přírodní rezervace (NPR) Mionší, bukový prales na východním svahu – KMENT & BAŇAŘ 2012). Starší severomoravské nálezy byly publikovány z Hrubého Jeseníku (Praděd – ASSMANN 1854; údolí Moravice u Velké Kotliny – SPITZNER 1892) a z Kralického Sněžníku – SPITZNER (1892). ROUBAL (1959) jej uvádí z Krkonoše a označuje jej jako pravý montánní druh, v Bílých Karpatech nalezen pouze na jediné lokalitě – Velká Javořina, NPR Javořina (KMENT & BAŇAŘ 2012), tito autoři jej charakterizují rovněž jako horský, docela vzácný druh. V údolí Bílé Ostravice potvrzen v několika biotopech: břehový porost, otevřené i lesní mokřadní biotopy.

### *Coptosoma scutellatum* (Plataspidae):

Zaoblenka černá je rozšířena v jižní části eurosibiřského regionu na suchých teplých stanovištích (WACHMANN et al. 2008), je tedy považována za xerotermofilní druh. Je vázána na Fabaceae, zpravidla na čičorku *Securigera varia* (L.), v severněji položených oblastech i na jiných druzích Fabaceae (STEHLÍK 1981). STEHLÍK (1981) uvádí, že v polohách vyšších než 400 m n. m. se vyskytuje jen na vhodných biotopech, z hor ji uvádí ŠTYS (1959) z okolí Dolní Lipové (550 m n. m.) a STEHLÍK (1952) dokonce z údolí Opavice v okolí Karlovy Studánky (880–900 m n. m.). Vposledních 10–20 letech je evidentní její častější výskyt i na severní Moravě (vlastní pozorování), kde je na vhodných lokalitách již poměrně hojná. Byla zaznamenána i na některých rašelinných loukách v Moravskoslezských Beskydech (PR Podgrůň, Bukovec – ROHÁČOVÁ 2014, 2016). V údolí Bílé Ostravice na skládce dřeva.

### *Cryptostemma alienum* (Dipsocoridae):

Křehuška žilkovaná je dle WACHMANN et al. (2006) rozšířená v Evropě (bez severních a jižních částí) s areálem zasahujícím na Kavkaz. Žije skrytým způsobem života v intersticiálních prostorech na šterkových březích toků nebo oligotrofních jezer s čistou vodou (KMENT & BRYJA 2001), autoři ji z Moravy uvádějí ze šterkovitých břehů řeky Morávky, která je pravým přítokem řeky Ostravice. Ojedinělé nálezy pod kameny na šterkové lavici Bílé Ostravice ve střední části toku. V ČR **kriticky ohrožený** druh (KMENT & VILÍMOVÁ 2005).

### ***Cymus melanocephalus* (Cymidae):**

Šáchorovka rozšířená v Evropě a severní Africe, východně svým areálem zasahuje do střední Asie (WACHMANN et al. 2007) a na východ. Podle stejných autorů je primárně potravně vázaná na Juncaceae a méně hojně na Cyperaceae. LEDVINKA (1971) potvrzuje jako živné rostliny *Juncus effusus* L. a *J. conglomeratus* L., pouze výjimečně a na suchých stanovištích nalezl nymfy na *Carex leporina* L., což však považuje za náhodný výskyt. Šáchorovka byla na Moravě nalezena na řadě rašelinišť, rašelinných luk a také slaništích, často se vyskytuje podél toků (STEHLÍK & VAVŘÍNOVÁ 1997). Je značně hygromilní a téměř schází ve vysokých horských polohách (známý jeden nález z Hrubého Jeseníku z údolí Opavice – STEHLÍK 1952). Z nížinného Poodří jsou ovšem také známy jen dva jednotlivé nálezy (BRYJA & KMENT 2001). Podél Bílé Ostravice nalezena v otevřené rašelinné pánvi, na skládce dřeva a v pískovcovém lomu.

### ***Dictyla lupuli* (Tingidae):**

Tato eurosibiřsky rozšířená sítnatka je potravně vázaná na různé druhy pomněnek (LIS 1999), zejména však *Myosotis palustris* (L.) Hill. (WACHMANN et al. 2006), STEHLÍK (2002) uvádějí jen vazbu na *M. palustris*, dle STEHLÍKA (2002) častý výskyt na rašeliništích a rašelinných nebo mokřích loukách a v údolích potoků, výjimečně řek; na Moravě ve středních polohách, jen sporadicky v nižších nebo vyšších. Podle WACHMANN et al. (2006) oblibuje bažinaté, případně dočasně zaplavované biotopy. V poslední době byla zaznamenávána i na rašelinných loukách v Beskydech (ROHÁČOVÁ 2011, 2015, 2016), z Beskyd kromě toho zaznamenána z okolí Košarísk (STEHLÍK 2002).

### ***Eurygaster austriaca* (Scutelleridae):**

Výskyt tohoto holomediterránního druhu s areálem zasahujícím do střední a západní Evropy je na Moravě sporadický a roztroušený; vyvíjí se na Poaceae, později jej lze podle STEHLÍKA (1995) najít na rostlinách různých čeledí. Názor na ekologickou valenci štítovky velké se liší – podle STEHLÍKA (1995) je to eurytopní a eurytermický druh, na základě nálezů v severní části areálu je považována za xerotermofila (WACHMANN et al. 2008; LIS & LIS 1998; FRIEB et al. 2014). Jak podotýká BANTOCK (2016), štítovka velká na severním okraji svého areálu vyžaduje teplé mikroklima. V oblasti Bílé Ostravice nalezena na ostřicové louce v oblasti Hlavaté, patrně je tedy ve střední Evropě spíše eurytopním druhem. Na Moravě je vzácná, je řazena k **téměř ohroženým** druhům v ČR (KMENT & VILÍMOVÁ 2005).

### ***Grypocoris sexguttatus* (Miridae):**

Eurosibiřský druh s boreomontánním výskytem. Žije polyfágně na vlhkých polozastíněných biotopech (WACHMANN et al. 2004), což je ve shodě s údaji o výskytu v Beskydech: vyskytuje se zde zejména ve vlhkých a zastíněných okrajích lesů a lesních cest, je zde poměrně častý (ve sbírce Muzea Beskyd dokladována řada zatím nepublikovaných lokalit), konkrétní publikovaná data jsou z NPR Mazák (ROHÁČOVÁ 1990) a PP Podgrůň, Byčinec a PR Bukovec (ROHÁČOVÁ 2014, 2015, 2016). Ze severní Moravy existují další údaje o jeho výskytu, ovšem téměř výlučně jen z horských oblastí. Z Hrubého Jeseníku byl zaznamenán ještě v 19. století FIEBEREM (1864) a SPITZNEREM (1892), později STEHLÍKEM (1952) (zejména z okolí Divoké Desné). ŠTYS (1959) z Rychlebských hor udává (ovšem jen ojedinělý) výskyt této klopušky z lesního podrostu a z Kralického Sněžníku (ŠTYS 1957). Z nížinných poloh severní Moravy je druh známý ze dvou lokalit v Poodří – Polanka nad Odrou a Polanský luh (BRYJA & KMENT 2001). KMENT & BAŇAŘ (2012) uvádějí řadu lokalit z Bílých Karpat, jeho výskyt v tomto pohoří charakterizují jako

vzácný a vázaný na vyšší polohy. V údolí Bílé Ostravice na řadě lokalit a biotopů (lesní podrost, otevřené i zastíněné lesní mokřady, rašeliniště a lesní cesty.

#### ***Jalla dumosa* (Pentatomidae):**

Tento holopalearktický zoofytofágní druh se podle STEHLÍKA (1987) zpravidla objevuje na lokalitách na snadno ohřívateľných kamenitých substrátech, dle autora se ovšem vyskytuje i ve vyšších a chladnějších polohách (kolem 2000 m n. m.). Jednotlivé nálezy této kněžice učinil na různých druzích dřevin i rostlin a předpokládá určitou afinitu druhu k aromatickým rostlinám. Ze severní Moravy kněžici publikoval ŠTYS (1959) z Rychlebských hor (rozmezí nadmořských výšek 400–515 m n. m.) z nízkého travnatého porostu na okraji lesa a na pastvině. Podobně KMENT & BAŇAŘ (2012) jej udávají z různých bylin, řídkěji stromů z xerothermních otevřených biotopů, v Bílých Karpatech se vyskytl velmi vzácně. WACHMANN et al. (2008) připouštějí kromě suchých, teplých a otevřených biotopů také výskyt na polozastíněných místech. Tato data se zásadně liší od nálezů v údolí Bílé Ostravice, kde byla kněžice chycena v obou případech v hustém, velmi mokřém vysokém porostu. V obou lokalitách rostl tužebník jilmový, který by zde mohl případně být jeho živnou rostlinou.

#### ***Liorhysus hyalinus* (Rhopalidae):**

Vroubenkovka dlouhokřídlá je kosmopolitní polyfágní druh, jehož biologii, celosvětové rozšíření, výskyt ad. komplexně shrnuli HRADIL et al. (2007). Další nález z Podbeskydské pahorkatiny publikovali ROHÁČOVÁ & DROZD (2009). Poblíž Bílé Ostravice byl zaznamenán tento obecně euryektní druh vroubenkovky v porostu velké sjezdovky v centru obce Bílá, což je další z antropogenních biotopů, na kterých je vroubenkovka hojná. Expanze tohoto, ve střední a severní Evropě původně vzácného druhu, pravděpodobně souvisí s globálním oteplováním (HRADIL et al. 2007).

#### ***Macrosaldula scotica* (Saldidae):**

Pobřežnice velká s eurosibiřským areálem je v Evropě rozšířena boreomontánně (WACHMANN et al. 2006). KRIST & KMENT (2010) shrnuli všechny dosud publikované i nepublikované údaje o výskytu této pobřežnice a z ČR uvádějí řadu nových lokalit, do té doby byla z Moravy publikována jen z řek Bečva (BALTHASAR 1945; HOBERLANDT 1977), Divoká Desná, Moravice a Bílá Opava (STEHLÍK 1952), Ostravice (ROHÁČOVÁ 1994, 2003a) a Morávka (ROHÁČOVÁ 1997, 2001b). Tento velmi dobře létavý druh žije na holých šterkových lavicích, na Ostravici i Morávce jen na rozsáhlejších lavicích (desítky až stovky m<sup>2</sup>). Nalezena na šterkové lavici Bílé Ostravice ve střední části toku, společně se *Saldula saltatoria*, která byla méně početná. V ČR **kriticky ohrožený** druh (KMENT & VILÍMOVÁ 2005).

#### ***Macrotylus solitarius* (Miridae):**

Západoeurosibiřský druh s areálem zasahujícím na Kavkaz. V údolí Bílé Ostravice byla tato klopuška, která je potravně vázaná na čistce (*Stachys* spp.), zaznamenána v porostu kolem lesní cesty, což odpovídá její biologii (vlhčí polozastíněná až zastíněná místa, jako např. lesní okraje (WACHMANN et al. 2004)). HRADIL et al. (2008) shrnuli rozšíření tohoto přehlíženého druhu klopušky a doplnili z Moravy řadu dalších údajů. Novější údaje doplnili KMENT & BAŇAŘ (2012) z Bílých Karpat, kde jej rovněž považují za docela řídký.

#### ***Pachybrachius luridus* (Rhyparochromidae):**

Eurosibiřský druh, v Evropě rozšířen především ve střední a východní části (WACHMANN et al. 2007). Druh s vazbou na mokřé louky a rašeliniště, podle STEHLÍKA

& VAVŘÍNOVÉ (1998) tyrfofilní a hygrofilní druh s vazbou na Cyperaceae, který se zdržuje téměř výlučně na rašeliništích. ŠTYS (1960) jej také charakterizuje jako tyrfofilní druh. Podobně WACHMANN et al. (2007) udávají jeho výskyt výlučně na mokřích rašeliništích. V Beskydech a Podbeskydské pahorkatině se vyskytuje poměrně hojně, zejména na rašelinných loukách (DOBŠÍK 1972; ROHÁČOVÁ 2003b, 2005, 2011, 2012, 2013, 2014, 2016). Ze severní Moravy je dále uváděn z rašelinné louky z Karlovy Studánky (STEHLÍK 1952). Podle KMENTA & BAŇAŘE (2012) se na Moravě vyskytuje většinou ve středních a vyšších polohách, v rámci jejich průzkumu Bílých Karpat jej našli jenom jednou a charakterizují jej jako velmi vzácný, což však souvisí s absencí rašelinných biotopů v Bílých Karpatech. Od Bílé Ostravice známý z jediné lokality – ostřicové louky na Hlavaté. V ČR **zranitelný** druh (KMENT & VILÍMOVÁ 2005).

#### ***Physatocheila costata* (Tingidae):**

Eurosibiřská síťnatka, která žije na olších *Alnus incana*, *A. glutinosa* a *A. alnobetula* (Ehrh.) C. Koch (WACHMANN et al. 2006). Podle STEHLÍKA (2002) žije na Moravě hlavně v lužních lesích, na vegetaci podél toků a ve středních polohách, kde se vyskytuje i na skalnatých substrátech. Charakteristika odpovídá nálezu *Physatocheila costata* u Bílé Ostravice – sklepana z *Alnus incana* rostoucí v břehovém porostu na okraji šterkové lavice. Patří k vzácným druhům, také v Bílých Karpatech byla síťnatka sbírána jen na dvou lokalitách v jižní části pohorí (KMENT & BAŇAŘ 2012).

#### ***Phytocoris intricatus* (Miridae):**

Eurosibiřský druh, který je rozšířen od severní Evropy po Alpy, ve Středozeří však chybí. Žije na jehličnanech, hlavně na starých smrcích pokrytých lišejníky, nalezen byl ovšem i na cypřiších, modřinech a borovici. Je vzácný, preferuje vyšší polohy (WACHMANN et al. 2004). Na Moravě nalezen STEHLÍKEM (1970) v Nízkém Jeseníku a na dvou lokalitách v Moravském krasu, později ho zaznamenali KMENT & BAŇAŘ (2012) na Velké Javořině v Bílých Karpatech. Z Beskyd uveden ROHÁČOVOU (2014, 2015) z PP Podgrůň a Byčinec. Na první z lokalit byl sklepan z smrku a také uloven Malaiseho pastí instalovanou na rašelinné louce, v PP Byčinec sklepan rovněž ze smrku, ale také z jalovce, na němž byl hojnější.

#### ***Plesiodema pinetella* (Miridae):**

Eurosibiřsky rozšířená klopuška s areálem zasahujícím i do severní Afriky. Potravně je vázaná na jehličnany, zejména na borovice (*Pinus sylvestris* L., *P. nigra* Arnold, *P. mugo* Turra), případně i na smrky (*Picea* spp.) nebo modřiny (*Larix* spp.). Z Moravy publikoval nález STEHLÍK (1979) z okraje Dražanské vysočiny (Jedovnice), další nálezy publikovali KMENT & BAŇAŘ (2012). V Beskydech zaznamenána tato klopuška poprvé na mokřadním biotopu v údolí Bílé Ostravice, v případě tohoto nálezu jde o zalétlý exemplář ze smrku (borovice ani modřiny nebyly na mokřadech zaznamenány). Je považována za poměrně vzácný druh (WACHMANN et al. 2004).

#### ***Psallus salicis* (Miridae):**

V Evropě vzácný druh klopušky s eurosibiřským (mimo jižní Středomoří) a nearktickým areálem (zde ovšem pravděpodobně zavlečena). Žije na olších (*Alnus glutinosa* nebo *A. incana*) (STEHLÍK 2002; WACHMANN et al. 2004), z *Alnus incana* byla sklepana na okraji šterkové lavice Bílé Ostravice. Na Moravě zaznamenávána velmi řídko, dosud pouze na čtyřech lokalitách (BRYJA & KMENT 2002; ROHÁČOVÁ 2011).

### ***Rhopalus maculatus* (Rhopalidae):**

Holopalearktický druh (nevyskytující se na severu Středozeří), který je přednostně vázán na mokřadní druh zábělník bahenní (*Comarum palustre* L.). Na východní Moravě, kde zábělník chybí (SOJÁK 1995), je tato vroubenkovka zřejmě vázána na pcháče, zejména pcháč potoční (*Cirsium rivulare*) a vyskytuje se hlavně na rašelinných loukách. Podle ROUBALA (1957) se vyskytuje na *Cirsium palustre* (L.) Scop. v přírodně bohatším prostředí. Ačkoliv je ŠTYSEM (1960) tento druh vroubenkovky klasifikován jako hygrofilní, vzhledem k potravě a biotopové vazbě se jedná spíše o druh tyrfofilní – STEHLÍK & VAVŘÍNOVÁ (1989) uvádějí, že je na Moravě běžný na rašeliništích a rašelinných loukách ve středních polohách, nížinným a horským polohám se vyhýbá, většina jejich údajů však pochází z Českomoravské vysočiny. V bazických Bílých Karpatech je *R. maculatus* velmi vzácný (KMENT & BAŇAŘ 2012). V Rychlebských horách ani v Hrubém Jeseníku nebyl zaznamenán (ŠTYS 1959; STEHLÍK 1952). Z Beskyd jej publikoval DOBŠÍK (1972) a z několika rašelinných luk ROHÁČOVÁ (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016), v průzkumech z rašelinných luk zaznamenán ovšem spíše (resp. početněji) z porostů přiléhajících k rašelinným loukám. V údolí Bílé Ostravice byla vroubenkovka chycena v porostu sjezdovky a na lesní cestě, na sjezdovce ovšem nebyly pcháče zaznamenány.

### ***Tingis ampliata* (Tingidae):**

Eurosibiřská síťnatka vázaná na bodláky (zejména *Cirsium arvense*, méně *C. palustre*) (WACHMANN et al. 2006). Ačkoliv se podle STEHLÍKA (2002) skoro výlučně vyskytuje na vlhkých, alespoň částečně zastíněných místech, nevyskytuje se podle něj v typických horských regionech (data ze severní Moravy dosud nebyla publikována). Podél Bílé Ostravice nalezena na bodlácích rostoucích u skládky dřeva.

## SOUHRN

V roce 2014 byla realizována první část průzkumu bioty podél řeky Ostravice – levá zdrojnice Bílá Ostravice. Materiál ploštic i jiných skupin hmyzu byl sbírán na 13 vtypovaných biotopech, každý z biotopů byl analyzován a hodnocen samostatně.

V rámci získaného materiálu bylo zaznamenáno 110 druhů ploštic ze 17 čeledí. Nejvyšší druhová diverzita byla zjištěna na otevřených nezastíněných mokřadech a na skládkách dřeva (57 druhů). Mimo vodních povrchů, kde byly zjištěny jen 4 druhy, byla nejnižší druhová diverzita typická pro lesní podrost smrkových lesů kolem Bílé Ostravice a na rok starých štěrkových lavicích, kde probíhala raná fáze sukcese (10 druhů). Na tomto biotopu byly ovšem zaznamenány dva kriticky ohrožené druhy – *Macrosaldula scotica* a *Cryptostemma alienum*. Z ochránářského hlediska byly nejcennějším biotopem otevřené mokřady, kde byla nalezena řada druhů Červeného seznamu bezobratlých ČR nebo druhů důležitých z faunistického hlediska (*Acompus rufipes*, *Calocoris alpestris*, *Cymus melanocephalus*, *Dictyla lupuli*, *Eurygaster austriaca*, *Grypocoris sexguttatus*, *Jalla dumosa*, *Pachybrachius luridus* a *Plesiodema pinetella*). Na zbývajících biotopech byly vzácně nalezeny řídké druhy *Liorhyssus hyalinus*, *Macrotylus solitarius*, *Physatocheila costata*, *Psallus salicis* a *Tingis ampliata*.

Faunu ploštic kolem Bílé Ostravice lze charakterizovat jako typickou podhorskou faunu s prvky horských poloh, ale také s prvky teplomilnými. Horské prvky jsou zastoupeny druhy s boreomontánním rozšířením, případně s typicky lesními druhy, které se vyskytují ve vyšších polohách (*Calocoris alpestris*, *Grypocoris sexguttatus*, *Lygus wagneri*, *Nithecus jacobaeae*, *Phytocoris intricatus*, *Stenodema holsata*); termo-, případně

i xerothermofilní prvky jsou naopak zastoupeny mediteránními druhy nebo druhy, které preferují výslunné teplé polohy a jsou běžné spíše v jižnějších částech Evropy (*Coptosoma scutellatum*, *Cymus melanocephalus*, *Eurygaster austriaca*, *Jalla dumosa*, *Liorhysus hyalinus*, *Nysius senecionis*).

Zachovalost přírodního prostředí dokládá malý počet typických ubikvistních euryvalentních druhů, které se většinou vyskytovaly v nízké početnosti. Na téměř všech zkoumaných biotopech byly zaznamenány dva druhy – hygrofilní klopuška ostruhatá *Stenodema calcarata* a lovčice *Nabis rugosus*.

## SUMMARY

In 2014, first phase of the field investigation on the biota along the Ostravice River was made. Study was aimed at its left river source – the Bílá Ostravice River. Material of the heteropterans together with other insects groups was collected in 13 particular selected habitats with the help of sweeping, branch beating and individual collecting. Each of the habitats was studied and analyzed separately.

In the identified material, 110 species of 17 families were comprised. The highest species diversity was found in open marshes and around the former timber depots. On the other hand, except of water surfaces (only four species), the lowest species numbers (10 species) were typical for the spruce forest undergrowth along the river and for the gravel bars, that appeared in the river in 2014 and where early stages of succession took place during the investigation. However, according to Czech Redlist two critically endangered species characteristic for this highly endangered habitat occurred there – *Macrosaldula scotica* and *Cryptostemma alienum*. From the nature conservation point of view, open unshadowed marshes were the most valuable habitats, where a few species listed in Czech Redlist and faunistically notable species were recorded (*Acompus rufipes*, *Calocoris alpestris*, *Cymus melanocephalus*, *Dictyla lupuli*, *Eurygaster austriaca*, *Grypocoris sexguttatus*, *Jalla dumosa*, *Pachybrachius luridus* and *Plesiodema pinetella*). Some rarely occurring species as *Liorhysus hyalinus*, *Macrotylus solitarius*, *Physatocheila costata*, *Psallus salicis* and *Tingis ampliata* were sporadically collected in some of the remaining habitats (forest tracks, ski slope, trees of the river banks).

Heteropteran community along the Bílá Ostravice River can be characterized as typical foothill fauna with the elements of the mountain areas as well as few thermophilous elements. Mountain elements are represented with boreomontane species or typical forest species preferring medium to higher altitudes (*Calocoris alpestris*, *Grypocoris sexguttatus*, *Lygus wagneri*, *Nithecus jacobaeae*, *Phytocoris intricatus*, *Stenodema holsata*). The thermophilous or possibly thermo-xerophilous elements (Mediterranean or those preferring sunny warm places and live rather in southern parts of Europe) are represented by *Coptosoma scutellatum*, *Cymus melanocephalus*, *Eurygaster austriaca*, *Jalla dumosa*, *Liorhysus hyalinus* and *Nysius senecionis*.

Relative good preservation of the biota along the Bílá Ostravice River is evident also in relatively small number of euryecous species, which mostly occurred in low abundance. Two species, a hygrophilous graminicolous plant bug *Stenodema calcarata* and zoophagous damsel bug *Nabis rugosus*, were recorded on almost all surveyed habitats.

## LITERATURA

- ANONYMUS 2010: Evropský významná lokalita Řeka Ostravice [online]. Dostupné z WWW: <[http://www.nature.cz/natura2000/narizeni\\_vlady/CZ0813462.html](http://www.nature.cz/natura2000/narizeni_vlady/CZ0813462.html)> [cit. 30.IX.2016].
- ANONYMUS s.d.a: Geologická mapa 1:50 000 [online]. Dostupné z WWW: <[https://mapy.geology.cz/geocr\\_50/](https://mapy.geology.cz/geocr_50/)> [cit. 30.X.2016].
- ANONYMUS s.d.b: Půdní mapa 1:50 000 [online]. Dostupné z WWW: <<https://mapy.geology.cz/pudy/>> [cit. 30.X.2016].
- ASSMANN A. 1854: Hemiptera. Verzeichnis der bisher in Schlesien aufgefundenen wanzenartigen Insekten, Hemiptera Linné. Zeitschrift für Entomologie Breslau, 8:1–106.
- AUKEMA B. & RIEGER CH. (eds) 1995: Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Vol. 1. Enicocephalomorpha, Dipsocoromorpha, Nepomorpha, Gerromorpha and Leptopodomorpha. The Netherlands Entomological Society. Wageningen, 222 pp.
- AUKEMA B. & RIEGER CH. (eds) 1996: Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Vol. 2. Cimicomorpha I. The Netherlands Entomological Society. Wageningen, 361 pp.
- AUKEMA B. & RIEGER CH. (eds) 1999: Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Vol. 3. Cimicomorpha II. The Netherlands Entomological Society. Wageningen, 577 pp.
- AUKEMA B. & RIEGER CH. (eds) 2001: Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Vol. 4. Pentatomomorpha I. The Netherlands Entomological Society. Amsterdam, 346 pp.
- AUKEMA B. & RIEGER CH. (eds) 2006: Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Vol. 5. Pentatomomorpha II. The Netherlands Entomological Society. Amsterdam, 550 pp.
- AUKEMA B., RIEGER CH. & RABITSCH W. 2013: Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Vol. 6. The Netherlands Entomological Society. Amsterdam, 629 pp.
- BALTHASAR V. 1945: Nové nálezy ploštíc na Moravě. Opuscula heteropterologica IV. Entomologické Listy (Brno), 9: 5–9.
- BANTOCK T. 2016: A review of the Hemiptera of Great Britain: The shieldbugs and allied families: Species Status No. 26 Natural England Commissioned Reports, Number 190, 56 pp.
- BRYJA J. & KMENT P. 2001: The present state of knowledge of true bugs (Heteroptera) in the Protected Landscape Area of Poodří (Czech Republic). Klapalekiana, 37: 1–36.
- BRYJA J. & KMENT P. 2002: New and interesting records of plant bugs (Heteroptera: Miridae) from the Czech and Slovak Republics. Klapalekiana, 38: 1–10.
- BUČEK L., ŠTYKAR J., MADĚRA P., VOJTEK M., ČERMÁK P., LOJKÁSEK B. & ĎURIŠ Z.: 2000–11: Ostravice, říční kilometr: 0,000 – 54,210 [online]. Dostupné z WWW: <[https://www.pod.cz/projekty/flora\\_a\\_fauna/Viteze/ostravice\\_cela.html](https://www.pod.cz/projekty/flora_a_fauna/Viteze/ostravice_cela.html)> [cit. 20.IX.2016].
- CULEK M. (ed.) 1996: Biogeografické členění České republiky. Enigma, Praha, 347 pp.
- DOBŠÍK B. 1972: Ploštice (Heteroptera Pentatomomorpha Leston, Pendergrast, Southwood 1954) Slezska. Přírodovědný Sborník Ostravského Kraje, 25: 191–212.
- DOBŠÍK B. 1982: K současnému stavu znalostí o fauně Heteroptera Pentatomomorpha severní Moravy. Přírodovědný Sborník Ostravského kraje, 26: 111–118.
- FIEBER F. X. 1864: Neuere Entdeckungen in europäischen Hemipteren. A. Gattungen. Wiener Entomologische Monatschrift, 8: 65–86.
- FRIEB T., HOLZINGER W. E. & SCHLOSSER L. 2014: Wanzen (Insecta: Heteroptera) aus Wäldern des Biosphärenparks Wienerwald (Niederösterreich, Wien). Wissenschaftliche Mitteilungen Niederösterreichische Landesmuseum, 25: 399–420.
- HOBERLANDT L. 1977: Distributional data on Saldidae (Heteroptera) in Czechoslovakia with a taxonomic note on *Salda sahlbergi* Reuter and *Salda henschi* (Reuter). Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae, 39: 135–158.
- HRADIL K., KMENT P., BRYJA J., ROHÁČOVÁ M., BAŇAŘ P. & ĎURČOVÁ K. 2008: New and interesting records of true bugs (Heteroptera) from the Czech Republic and Slovakia IV. Klapalekiana, 44: 165–206.
- HRADIL K., KMENT P. & ROHÁČOVÁ M. 2007. New records of *Liorhyssus hyalinus* (Heteroptera: Rhopalidae) in the Czech Republic, with a review of its worldwide distribution and biology. Acta Musei Moraviae, Scientiae Biologicae, 92: 53–107.
- JANOVÁ K. & GLOMBOVÁ J. 2015: Příspěvek k poznání vertebratofauny údolí Bílé Ostravice v Moravskoslezských Beskydech (Česká Republika). Acta Musei Beskidensis, 7: 67–75.
- KMENT P. & BAŇAŘ P. 2012: True bugs (Hemiptera: Heteroptera) of the Bílé Karpaty Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Acta Musei Moraviae, Scientiae Biologicae (Brno), 96(2): 323–628.
- KMENT P. & BRYJA J. 2001: New and interesting findings of true bugs (Heteroptera) from the Czech Republic and Slovakia. Klapalekiana, 37: 231–248.

- KMENT P. & VILÍMOVÁ J. 2005: Heteroptera (ploštice). In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha, pp. 139–146.
- KRIST M. & KMENT P. 2010: Nález kriticky ohroženého druhu ploštice *Macrosaldula scotica* (Curtis, 1835) (Heteroptera: Saldidae) na šterkopískových lavicích v CHKO Litovelské Pomoraví s přehledem o rozšíření druhu v ČR. Zprávy Vlastivědného Muzea v Olomouci, 299: 37–43.
- LEDWINKA J. 1971: Die Nährpflanzen, Biotop und Kopulation der mitteleuropäischen Arten der Gattung *Cymus* Hahn (Heteroptera: Lygaeidae, Cyminae). Acta Universitatis Carolinae, Biologica, 1970: 177–181.
- LINHART F. 1915: Vlastivěda Moravská II. Místopis Moravy. III. Jičínský kraj. Místecký okres. Musejní spolek v Brně, 252 pp.
- LIS B. 1999: Pluskwiazi różnoskrzydłe – Heteroptera. Zeszyt 8. Preświetlikowate – Tingidae. Klucze do oznaczania owadów Polski XVIII. Polskie Towarzystwo entomologiczne, Toruń, 64 pp.
- LIS J. A. & LIS B. 1998: Klucze do oznaczania owadów Polski. Część XVIII. Pluskwiazi różnoskrzydłe – Heteroptera, Zeszyt 13. Puklicowate-Acanthosomidae, żółwinkowate-Scutelleridae. Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Toruń, 32 pp.
- NEUHÄUSLOVÁ Z., BLAŽKOVÁ D., GRULICH V., HUSOVÁ M., CHYTRÝ M., JENÍK J., JIRÁSEK J., KOLBEK J., KROPÁČ Z., LOŽEK V., MORAVEC J., PRACH K., RYBNÍČEK K., RYBNÍČKOVÁ E., SÁDLO J. 1998: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, Praha, 341 pp.
- QUITT E. 1971: Klimatische Gebiete der Tschechoslowakei. Studia Geographica, Brno, 16: 1–74.
- ROHÁČOVÁ M. 1990: Příspěvek k fauně ploštic (Heteroptera) Státní přírodní rezervace Mazák (Moravskoslezské Beskydy, Lysá hora). Práce a Studie Okresního Vlastivědného Muzea ve Frýdku-Místku, 7: 33–40.
- ROHÁČOVÁ M. 1994: Heteroptera navrhovaného chráněného území „Šterkové náplavy řeky Ostravice“. Práce a studie Muzea Beskyd, 8: 117–126.
- ROHÁČOVÁ M. 1997: New and little known Heteroptera species from the Czech Republic. Časopis Slezského muzea Opava (A), 46: 191–192.
- ROHÁČOVÁ M. 2001a: Entomocenózy přírodní rezervace Smrk (Moravskoslezské Beskydy) na příklade štěvfkovitých (Coleoptera: Carabidae) a ploštic (Heteroptera). Práce a Studie Muzea Beskyd, 11: 23–51.
- ROHÁČOVÁ M. 2001b: Ploštice (Heteroptera) Přírodní památky “Profil Morávky” (Podbeskydský bioregion). Práce a Studie Muzea Beskyd, 11: 105–115.
- ROHÁČOVÁ M. 2003a: Pobřežnicovití (Heteroptera: Saldidae) šterkových lavic řeky Ostravice u Paskova. Práce a Studie Muzea Beskyd, 13: 220–221.
- ROHÁČOVÁ M. 2003b: Cenóza ploštic (Heteroptera) rašelinné louky „Rybníky“ u Kozlovic (Podbeskydský bioregion, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní Vědy), 13: 19–34.
- ROHÁČOVÁ M. 2005: Fauna ploštic (Heteroptera) přírodní památky Kamenec (Podbeskydský bioregion, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní Vědy), 15: 17–34.
- ROHÁČOVÁ M. 2011: Ploštice (Heteroptera) beskydských a podbeskydských rašelinných biotopů. 1. Přírodní rezervace Obidová. Acta Musei Beskidensis, 3: 85–102.
- ROHÁČOVÁ M. 2012: Ploštice (Heteroptera) beskydských a podbeskydských rašelinných biotopů 2. Přírodní rezervace Vřesová stráň. Acta Musei Beskidensis, 4: 155–172.
- ROHÁČOVÁ M. 2013: Ploštice (Heteroptera) beskydských a podbeskydských rašelinných biotopů 3. Přírodní rezervace Rybníky. Acta Musei Beskidensis, 5: 73–90.
- ROHÁČOVÁ M. 2014: Ploštice (Heteroptera) beskydských a podbeskydských rašelinných biotopů 4. Přírodní památka Podgrůň. Acta Musei Beskidensis, 6: 83–105.
- ROHÁČOVÁ M. 2015: Ploštice (Heteroptera) beskydských a podbeskydských rašelinných biotopů 5. Přírodní památka Byčinec. Acta Musei Beskidensis, 7: 47–65.
- ROHÁČOVÁ M. 2016: Ploštice (Heteroptera) beskydských a podbeskydských rašelinných biotopů 6. Přírodní rezervace Bukovec. Acta Musei Beskidensis, 8: 41–61.
- ROHÁČOVÁ M. & DROZD P. 2009: How many heteropteran species can live on alien goldenrods *Solidago canadensis* and *S. gigantea* in Europe? Biologia (Bratislava), 64: 981–993.
- ROUBAL J. 1957: Studie o plošticiích ze severozápadních Čech s kritickými poznámkami. Acta Societatis Entomologicae Českosloveniae, 53: 63–109.
- ROUBAL J. 1959: O krkonošských Heteropterách. Acta Musaei Reginaehradecensis (A), 8: 37–40.
- SKUPIEN P. 2005: Geologické zajímavosti v údolí řeky Ostravice u obce Baška. Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní Vědy), 15: 168–171.
- SOJÁK J. 1995: 12. *Comarum* L. – zábělník. In: SLAVÍK B. (ed.): Květena ČR 4. Academia, Praha, pp. 275–276.
- SPITZNER V. 1892: Beitrag zur Hemipterenfauna Mährens. Verhandlungen des Naturforschendes Verein Brünn, 30: 3–34.
- STEHLÍK J. L. 1952: Fauna Heteropter Hrubého Jeseníku. Acta Musei Moraviae, Scientiae Naturales, 37: 132–248.
- STEHLÍK J. L. 1970: Contribution to the knowledge of Heteroptera of Moravia and Slovakia. Acta Musei Moraviae, Scientiae Naturales, 55: 209–232.



- STEHLÍK J. L. 1979: Further new records of Heteroptera from Czechoslovakia. *Acta Musei Moraviae, Scientiae Naturales*, 64: 85–92.
- STEHLÍK J. L. 1981: Results of the investigations on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum. (Introduction, Plataspidae). *Acta Musei Moraviae, Scientiae Naturales*, 66: 63–186.
- STEHLÍK J. L. 1987: Results of the investigations on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum. Pentatomoidea VII. *Acta Musei Moraviae, Scientiae Naturales*, 72: 183–201.
- STEHLÍK J. L. 1995: Results of the investigations on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum. Pentatomoidea VI. *Acta Musei Moraviae, Scientiae Naturales*, 79: 85–96.
- STEHLÍK J. L. 2002: Results of the investigations on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum (Tingidae). *Acta Musei Moraviae, Scientiae Biologicae*, 87: 87–149.
- STEHLÍK J. L. & VAVŘINOVÁ I. 1989: Results of the investigations on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum. (Coreoidea II). *Acta Musei Moraviae, Scientiae Naturales*, 74: 175–199.
- STEHLÍK J. L. & VAVŘINOVÁ I. 1997: Results of the investigations on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum. Lygaeidae I. *Acta Musei Moraviae, Scientiae Biologicae*, 81: 231–298.
- STEHLÍK J. L. & VAVŘINOVÁ I. 1998: Results of the investigations on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum. Lygaeidae II. *Acta Musei Moraviae, Scientiae Biologicae*, 82: 57–108.
- ŠTYS P. 1957: *Calocoris (Closterotomus) insularis* Reuter 1896 as a distinct species (Heteroptera, Miridae). *Časopis Československé Společnosti Entomologické*, 54: 84–87.
- ŠTYS P. 1959: Příspěvek k fauně Rychlebských hor. In: TEYROVSKÝ V. (ed.): Rychlebské hory. Sborník Prací Slezského Ústavu, Opava, pp. 246–289.
- ŠTYS P. 1960: Die Wanzenfauna des Moorgebietes Soos in Böhmen (Heteroptera). *Acta Universitatis Carolinae, Biologia, Suppl.* (1960): 83–133.
- WACHMANN E., MELBER A. & DECKERT J. 2004: Wanzen. B. 2. Cimicomorpha. Microphysidae, Miridae. Goecke & Evers, Keltern, 288 pp.
- WACHMANN E., MELBER A. & DECKERT J. 2006: Wanzen. B. 1. Dipsocoromorpha, Nepomorpha, Gerromorpha, Leptopodomorpha, Cimicomorpha. Goecke & Evers, Keltern, 264 pp.
- WACHMANN E., MELBER A. & DECKERT J. 2007: Wanzen. B. 3. Pentatomomorpha I. Aradidae, Lygaeidae, Piesmatidae, Berytidae, Pyrrhocoridae, Alydidae, Coreidae, Rhopalidae, Stenocephalidae. Goecke & Evers, Keltern, 272 pp.
- WACHMANN E., MELBER A. & DECKERT J. 2008: Wanzen. B. 4. Pentatomomorpha. Goecke & Evers, Keltern, 230 pp.
- WRÓBLEWSKI A. 1980: Fauna słodkowodna Polski. Z. 8. Płuskwiaki. Heteroptera. Państwowe wydawnictwo Naukowe, Warszawa, 156 pp.